

Richtlijnen

Gradaties in toegankelijkheid
van woningen

Bouw
Advies
Toegankelijkheid

Met dank aan:

Marcel de Ronde (Stichting Het Klaverblad Zeeland)

Frans Schuurman (Zorg Gebruikers Bundeling Flevoland)

Hanny Teunissen (Arcon)

Hans Weber (Hogeschool van Amsterdam, afdeling ergotherapie)

Gea de Vries (Hogeschool van Amsterdam, afdeling ergotherapie)

Dit overzicht is in ontwikkeling.
Heeft u suggesties of aanvullingen
dan vernemen wij dat graag.

Gradaties in toegankelijkheid van woningen

28 september 2005

tekstadvies: Van Tilburg Tekst, Advies en Training, Amersfoort

Auteur dhr. J.J.M. Haug

Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht

Sjanghaidreef 1

3564 JN Utrecht

tel. (030) 262 41 18

e-mail bat-utrecht@wxs.nl

website www.batutrecht.nl

VOORWOORD

Vanaf 1985 is er aandacht voor aanpasbaar bouwen.

De Nationale Woningraad (tegenwoordig Aedes) heeft destijds richtlijnen samengesteld voor 'aanpasbaar' gebouwde woningen.

Vanaf 1990 zijn er in meerdere gemeenten aanpasbare woningen tot stand gekomen.

Veel van deze gemeenten hebben om praktische en om financiële redenen zelf programma van eisen samengesteld.

Er zijn keuzes gemaakt en bij het maken van deze keuzes zijn dikwijls de doelgroepen waarvoor men bouwt uit het oog verloren.

De één spreekt over een rolstoeltoegankelijke woning terwijl de ander een woning voor mensen met een beperkte loopfunctie bedoelt.

Weer anderen zullen bij het begrip aangepast aan het niveau van ADL-cluster woningen denken, de zogenaamde Fokuswoningen.

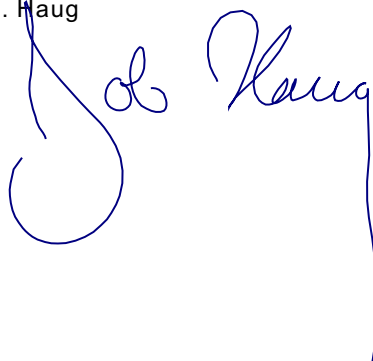
Om de begrippen te verhelderen heeft de stichting Bouw Advies Toegankelijkheid de Hoge School Amsterdam bereid gevonden om deze begrippen te onderzoeken.

Het onderzoek heeft plaats gevonden in samenwerking met de gemeente Baarn en de Woningbouwvereniging Eemland.

De resultaten van dit onderzoek zijn door BAT uitgebreid besproken met verschillende organisaties (lokale gehandicapten platforms, Vrouwen Advies Commissies en ouderen bonden).

Deze gesprekken hebben geleid tot een aanscherping van de begrippen en tot een model van richtlijnen dat recht doet aan de verschillende doelgroepen.

Ing J.J.M. Haug

INHOUD

INLEIDING	5
TOEPASSEN VAN DEZE RICHTLIJN	5
1 Woongebouw en loophulpmiddel (rollator)	6
1.2 Overbruggen hoogteverschillen	6
1.3 Verkeersruimte	6
1.4 Bedieningselementen	7
2 Woning en loophulpmiddel (rollator)	8
2.2 Bereikbaarheid	8
2.3 Overbruggen hoogteverschillen	8
2.4 Overbruggen hoogteverschillen	9
2.5 Verkeersruimte	9
2.6 Verkeersruimte	10
2.7 Ruimten	10
2.8 Bedieningselementen	11
2.9 Inrichting	11
3 Woongebouw en rolstoel	12
3.2 Overbruggen hoogteverschillen	12
3.3 Verkeersruimte	13
3.4 Bedieningselementen	14
4 Woning en rolstoel	15
4.2 Bereikbaarheid	15
4.3 Overbruggen hoogteverschillen	15
4.4 Overbruggen hoogteverschillen	16
4.5 Verkeersruimte	17
4.6 Verkeersruimte	18
4.7 Ruimten	18
4.8 Bedieningselementen	20
4.9 Inrichting	20
5 Woongebouw en scootmobiel	21
5.2 Overbruggen hoogteverschillen	21
5.3 Verkeersruimte	22
5.4 Ruimten	23
5.5 Bedieningselementen	23
6 Woning en scootmobiel	25
7 Woning en zorg	26
7.2 Ruimten	26
8 Herkomst maatvoering	27
8.1 Overbruggen hoogteverschillen	27
8.2 Verkeersruimte	27
8.3 Gebruiksruimte en verzorgingsruimte	28
8.4 Inrichting	29
8.5 Divers	29

INLEIDING

In deze brochure vindt u praktische richtlijnen die van toepassing zijn op verschillende doelgroepen.

Deze richtlijnen zijn overgenomen uit erkende naslagwerken en normbladen te weten,

- NEN 1814
- Handboek voor Toegankelijkheid
- Handboek Woonkeur
- Gebruikerstoets Wonen en Zorg
- Betere Werkruimte
- Handboek BuitenGewoon Wonen
- Handboek Aanpasbaar Bouwen

BAT heeft gekozen voor een praktische benadering.

Onderzoek van de hogeschool Amsterdam heeft uitgewezen dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen verschillende doelgroepen (zie brochure met begrippen).

In deze brochure vindt u per doelgroep richtlijnen die betrekking hebben op een woongebouw en op woningen.

Er wordt aangegeven wanneer er sprake is van een bezoekbaar en wanneer er sprake is van een aanpasbaar gebouw.

De woonomgeving is buitenbeschouwing gelaten.

Voor de woonomgeving verwijzen wij u naar de richtlijn 'Voetpaden voor Iedereen'.

Soms worden er in bestaande naslagwerken tegenstrijdige maten genoemd.

BAT heeft daarbij gekozen voor een maatvoering die terug te voeren is naar de handelingen die verricht moeten kunnen worden. Een verantwoording van keuzes vindt u in het laatste hoofdstuk.

TOEPASSEN VAN DEZE RICHTLIJN

Deze richtlijn is gebaseerd op de brochure 'Begrippen Gradaties in toegankelijkheid van woningen'.

Eerst moet u met behulp van deze begrippenlijst bepalen voor welke doelgroep het gebouw/de woning geschikt moet zijn.

Gaat het alleen over bezoekers of gaat het ook over toekomstige bewoners.

En over welke doelgroep (welke fysieke beperking) moet het gebouw/de woning geschikt zijn.

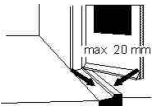
Wanneer u heeft vastgesteld voor welke doelgroep u wilt bouwen kunt u deze richtlijn toepassen.

1 Woongebouw en loophulpmiddel (rollator)

Een woongebouw is bezoekbaar indien de bezoeker die gebruik maakt van een stok, een driepoot of een rollator de woningen in het woongebouw kan bereiken. Eventueel met enige hulp zoals het openhouden van deuren.

Een woongebouw is aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een stok, een driepoot of een rollator zelfstandig de voordeur van de woning kan bereiken.

Bezoekbaar		Woongebouw en loophulpmiddel (rollator)		
Aanpasbaar				
1.2 Overbruggen hoogteverschillen tussen de rijbaan en de entree van de woning				
•	•	1.2.1	Hoogteverschillen tussen de rijbaan en de entree van de woning moeten worden overbrugd met een drempel, helling of lift.	
•	•	1.2.2	Drempels Abrupte hoogteverschillen tot maximaal 20 mm hoogte zijn toelaatbaar. <i>Opmerking</i> <i>Pas zo min mogelijk drempels toe. Het zijn lastige obstakels.</i> <i>Een rollator kan niet over een drempel rijden en moet worden opgetild !!</i>	
•		1.2.3	Hellingen De hellingshoek van hellingen moet voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6.3 blz 30).	
	•	1.2.4	Hellingen Hellingen moeten geheel voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6 blz 30).	
	•	1.2.5	Liften - De lift moet zijn voorzien van een leuning. - De lift moet zijn voorzien van een zitje. <i>Opmerking</i> <i>In een bestaande situatie kan een lift zonder leuning en zonder zitje voldoen.</i>	
1.3 Verkeersruimte tussen de rijbaan en de entree van de woning				
•	•	1.3.1	Doorgang (paden, galerijen en gangen) De vrije doorgang van paden en gangen dient tenminste 1200 mm breed te zijn. Een incidentele versmalling van 900 mm is toestaan. <i>Opmerking</i> <i>In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.5 op blz 28).</i>	

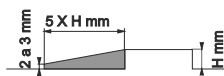
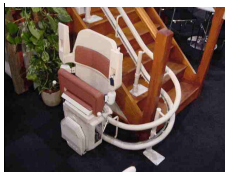

•	•	<p>1.3.2 Doorgang (deuren) De vrije doorgang van de deuren dient tenminste 850 mm breed te zijn (ook liftdeuren).</p> <p><i>Opmerking</i> <i>In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.5 op blz 28).</i></p>	<p>min 850 mm</p> <p>Nieuwbouw</p>
•		<p><i>Opmerking</i> Omdat het uitgangspunt is dat er hulp geboden wordt, mag in geval van een dubbele deur gemeten worden met beide deuren open.</p>	
	•	<p><i>Opmerking</i> Omdat een rollatorgebruiker slechts één deur kan openen wordt bij dubbele deur gemeten met één deur in gesloten stand.</p>	
1.4 Bedieningselementen			
•	•	<p>1.4.1 Het belplateau Bezoekers met een loophulpmiddel moeten zelfstandig en zonder hulp het belplateau kunnen bereiken (zie 1.2 & 1.3 blz 6).</p>	
•	•	<p>1.4.2 De openingskracht van deuren tussen de rijbaan en het belplateau mag niet groter zijn dan 18 Newton = 1,8 kg (herkomst maat zie 8.4.1 op blz 29).</p>	
	•	<p>1.4.3 Bediening (deuren) De openingskracht van deuren tussen de rijbaan en de entree van de woning met een deurdranger mag niet groter zijn dan 18 Newton = 1,8 kg (herkomst maat zie 8.4.1 op blz 29).</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Veel rollatorgebruikers zijn niet in staat om deuren met drangers te openen. Beter is het om deuren te automatiseren.</i></p>	

2 Woning en loophulpmiddel (rollator)

Een woning is bezoekbaar indien een bezoeker die gebruik maakt van een stok, een driepoot of een rollator de voordeur en hal door kan, minimaal de woonkamer en het toilet kan bereiken.

Een woning is looper-aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een stok, een driepoot of een rollator zelfstandig, de voordeur, de hal, de woonkamer, de keuken, 1 slaapkamer, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (het terras en het balkon) kan bereiken en gebruiken, eventueel met behulp van een stoeltjeslift. Op het niveau van de woonkamer en op het niveau van de slaapkamer moet een toilet zijn.

Bezoekbaar		Woning en loophulpmiddel (rollator)	
Aanpasbaar			
2.2 Bereikbaarheid			
•	•	2.2.1 Voor de maatvoering van verkeersruimte buiten de woning zie Hoofdstuk 1, 5 'Woongebouw en loophulpmiddel'.	
2.3 Overbruggen hoogteverschillen van de entree tot en in de woonkamer en tot voor de toiletruimte			
•	•	2.3.1 Hoogteverschillen van de entree tot en in de woonkamer en tot voor de toiletruimte moeten worden overbrugd met een drempel, helling, lift of stoeltjeslift.	
•	•	<p>2.3.2 Drempels Abrupte hoogteverschillen tot maximaal 20 mm hoogte zijn toelaatbaar.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Pas zo min mogelijk drempels toe. Het zijn lastige obstakels.</i> <i>Een rollator kan niet over een drempel rijden en moet worden opgetild !!</i></p> <p><i>Opmerking</i> <i>In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een helling (oploopdorpel) die is aangebracht om de drempel tot maximaal 35 mm hoogte te overbruggen nog voldoen (herkomst maat zie 8.1.1 op blz 27).</i></p>	 <p style="text-align: right;">Oploopdorpel</p>
•	•	2.3.3 Hellingen De hellingshoek van hellingen moet voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6.3 blz 30).	
•	•	2.3.4 Liften Een hoogteverschil dat niet met een drempel of helling wordt overbrugd moet worden overbrugd met een lift. Dit mag een stoeltjeslift zijn.	 <p style="text-align: right;">Stoeltjeslift</p>

2.4 Overbruggen hoogteverschillen

van de entree tot in de hal, de woonkamer, de keuken, 1 slaapkamer, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon)

2.4.1 Hoogteverschillen van de entree tot in de hal, de woonkamer, de keuken, 1 slaapkamer, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon) moeten worden overbrugd met een drempel, helling, lift of stoeltjeslift.

2.4.2 De woonkamer en de keuken moeten op dezelfde verdieping liggen.

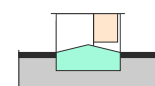
2.4.3 De badkamer en één slaapkamer moeten op dezelfde verdieping liggen.

2.4.4 Drempels

- Tussen de entree, de woonkamer, de keuken, de slaapkamer en in gangen mogen de drempels niet hoger dan 5 mm zijn (herkomst maat zie 8.1.2 op blz 27).
- Bij buitendeuren, het toilet en de doucheruimte zijn drempels tot maximaal 20 mm hoogte toelaatbaar.

Opmerking

Wanneer er een drempel naar het toilet en naar de badruimte is, dient deze te zijn afgeschuind.

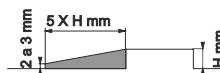
Afgeschuind

2.4.5 Hellingen

Tussen de entree, de woonkamer, keuken, slaapkamer, toilet en badruimte mogen geen hellingen zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een helling (oploopdorpel) die is aangebracht om de drempel tot maximaal 35 mm hoogte te overbruggen nog voldoen (herkomst maat zie 8.1.1 op blz 27).

Oploopdorpel

2.4.6 Liften

Een hoogteverschil dat niet met een drempel of helling wordt overbrugd moet worden overbrugd met een lift. Dit mag een stoeltjeslift zijn.

2.5 Verkeersruimte

van de entree tot in de woonkamer en tot voor de toiletruimte

2.5.1 Doorgang (paden en gangen)

De vrije doorgang van paden en gangen dient tenminste 900 mm breed te zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.5 op blz 28).

2.5.2 Doorgang (deuren)

De vrije doorgang van de deuren dient tenminste 850 mm breed te zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.5 op blz 28).

Nieuwbouw

2.6 Verkeersruimte

van de entree tot in de hal, de woonkamer, de keuken, 1 slaapkamer, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon)

2.6.1 Doorgang (gangen)

De vrije doorgang van gangen en verkeersstroken naar de voorzieningen in de ruimten genoemd in 2.7 dient tenminste 900 mm te zijn, uitgezonderd de vrije doorgang van deuren.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.5 op blz 28).

2.6.2 Doorgang (deuren)

- De vrije doorgang van de deuren naar de voorzieningen in de ruimten genoemd in 2.7 dient tenminste 850 mm breed te zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.5 op blz 28).

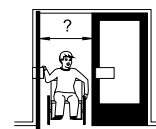

Nieuwbouw

- Bij een dubbele deur (bijvoorbeeld naar de tuin of naar het balkon) wordt gemeten met één deur in gesloten stand.

Opmerking

Een rollatorgebruiker kan slechts 1 deur openen.

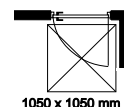

Nieuwbouw

2.7 Ruimten

2.7.1 Hal/entree

Direct achter de voordeur moet een obstakelvrij vloerooppvlak 1050 x 1050 mm zijn (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).

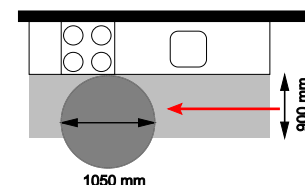

2.7.2 Woonkamer

In de woonkamer moet bij de zitruimte en bij de eetruimte een obstakelvrije draaicirkel van 1050 mm zijn (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).

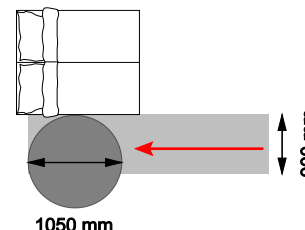
2.7.3 Keuken

Voor het aanrecht moet een obstakelvrije draaicirkel van 1050 mm zijn (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).

2.7.4 Slaapkamer

Naast het bed moet een obstakelvrije draaicirkel van 1050 mm zijn (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).

2.7.5 Doucheruimte

- In de doucheruimte moet een obstakelvrije draaicirkel 1050 mm zijn (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).
- In de douchevloer mogen abrupte hoogteverschillen niet hoger dan 5 mm zijn (herkomst maat zie 8.1.2 op blz 27).

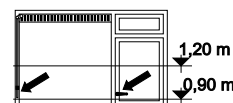
2.7.6 Wasgelegenheid
 • Voor de wastafel moet een obstakelvrije draaicirkel 1050 mm zijn voor een rollator (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).

2.7.7 Berging
 • In de berging moet een obstakelvrije draaicirkel 1050 mm zijn voor een rollator (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).
Opmerking
In een bestaande situatie is de bereikbaarheid (zie 2.4 & 2.6) van de berging wel belangrijk maar worden er geen eisen gesteld aan de maten en inrichting van de berging.

2.7.8 Buitenruimte (tuin & balkon)
 • - Een rollatorgebruiker moet de buitenruimte kunnen bereiken (herkomst maat zie 2.6 & 2.4).
 - Op het terras en op het balkon moet een obstakelvrije draaicirkel 1050 mm zijn voor een rollator (herkomst maat zie 8.2.3 op blz 27).

2.8 Bedieningselementen

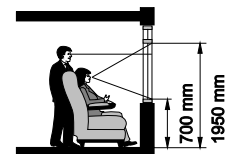
2.8.1 Raambediening
 • De woonkamer en de slaapkamer dienen elk voorzien te zijn van tenminste één beweegbaar raam met een lichte bediening tussen 900 en 1200 mm hoogte.
Opmerking
In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een bedieningshoogte van 1350 mm voldoen (herkomst maat zie 8.5.2 op blz 29).

2.8.2 Toiletruimte
 • De wanden moeten geschikt zijn voor het bevestigen van beugels.

2.9 Inrichting

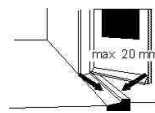
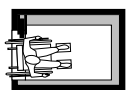

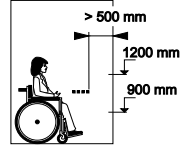
2.9.1 Uitzicht (ramen)
 • In de woonkamer en in de slaapkamer dient tenminste één raam te zijn met een vrij uitzicht tussen 700 en 1950 mm boven de vloer (geen kozijn en raamdelen).

3 Woongebouw en rolstoel

Een woongebouw is bezoekbaar indien de bezoeker die gebruik maakt van een rolstoel de woningen in het woongebouw kan bereiken. Eventueel met enige hulp zoals het openhouden van deuren.

Een woongebouw is aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een handbewogen rolstoel zelfstandig de voordeur van de woning kan bereiken.

Bezoekbaar		Woongebouw en rolstoel		
Aanpasbaar				
3.2 Overbruggen hoogteverschillen tussen de rijbaan en de entree van de woning				
•	•	3.2.1 Algemeen	Hoogteverschillen tussen de rijbaan en de entree van de woning moeten overbrugd met een drempel, helling, een kooilift, een hefplateaulift of een trapplateaulift.	
•	•	3.2.2 Drempels	Abrupte hoogteverschillen tot maximaal 20 mm hoogte zijn toelaatbaar. <i>Opmerking</i> Pas zo min mogelijk drempels toe. Het zijn lastige obstakels.	
•		3.2.3 Hellingen	De hellingshoek van hellingen moet voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6.3 blz 30).	
	•	3.2.4 Hellingen	Hellingen moet geheel voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6 blz 30).	
•	•	3.2.5 Liften	<ul style="list-style-type: none"> - Indien er sprake is van een kooilift of hefplateau dient de vrije vloerruimte tenminste 1050 x 2050 mm groot te zijn. - Indien er sprake is van een trapplateaulift¹ dient de vrije vloerruimte tenminste 900 x 1200 mm groot te zijn. - De toegang van de lift moet aan de korte zijde zijn aangebracht zodat een rolstoelgebruiker niet hoeft te draaien. <i>Opmerking</i> In een bestaande situatie kan een kooilift of hefplateaulift met een vrij vloeroppervlak van tenminste 900 mm breed en 1200 mm diep voldoen (herkomst maat zie 8.3.1 op blz 28). <i>Opmerking</i> In een bestaande situatie kan een trapplateaulift met een vrij vloeroppervlak van tenminste 800 mm breed en 1100 mm diep voldoen (herkomst maat zie 8.3.1 op blz 28). <i>Opmerking</i> Een stoeltjeslift is niet geschikt voor rolstoelgebruikers en komt niet in aanmerking.	
	•	3.2.6 Liften	<ul style="list-style-type: none"> - De liftdeur dient voorzien te zijn van een deurautomaat. - De bedieningsknoppen binnen en buiten de lift moeten bereikbaar zijn, dat wil zeggen dat zij tussen 900 en 1200 mm boven de vloer zijn aangebracht en zich minimaal 500 mm buiten inwendige hoeken bevinden. <i>Opmerking</i> Bring de liftknoppen bij voorkeur naast elkaar op 900 mm hoogte midden op de wand aan. <i>Opmerking</i> Voorzie de achterwand van de lift van een spiegel zodat een rolstoelgebruiker kan zien of er iemand achter de rolstoel staat. <i>Opmerking</i> In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een bedieningshoogte tot 1350 mm hoogte voldoen (herkomst maat zie 8.5.2 op blz 29).	

¹Met behulp van een trapplateaulift kan iemand met een rolstoel de verdieping bereiken.

3.3 Verkeersruimte

tussen de rijbaan en de entree van de woning

•	•	<p>3.3.1 Bochten Voor bochten geldt dat de som van de verkeersstroken voor en na de bocht groter dient te zijn dan 1950 mm.</p> <p style="text-align: center;">$X + Y \geq 1950 \text{ mm}$ ($X \geq 850 \text{ mm}$ & $Y \geq 850 \text{ mm}$)</p>	
•	•	<p>3.3.2 Doorgang (paden, galerijen en gangen) De vrije doorgang van paden, gangen en galerijen dient tenminste 1200 mm breed te zijn. Een incidentele versmalling ≥ 900 mm is toegestaan.</p> <p><i>Opmerking</i> Bij galerijvloeren is 'de vrije doorgang' het door de rolstoel berijdbare vlak. Een verdiepte goot is niet berijdbaar door rolstoelgebruikers.</p> <p><i>Opmerking</i> Wanneer een rolstoelgebruiker vanuit een gang een standaarddeur met een vrije doorgang van 850 mm in moet draaien dient de gang ter plaatse van de deur tenminste $1950 - 850 = 1100$ mm breed te zijn.</p> <p>Een brede deur heeft invloed op de benodigde gangbreedte.</p> <p><i>Opmerking</i> In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.6 op blz 28).</p>	
•	•	<p>3.3.3 Doorgang (deuren) De vrije doorgang van de deuren dient tenminste 850 mm breed te zijn.</p> <p><i>Opmerking</i> Omdat een rolstoelgebruiker slechts één deur kan openen wordt bij dubbele deur gemeten met één deur in gesloten stand.</p> <p><i>Opmerking</i> In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.6 op blz 28).</p>	
•		<p><i>Opmerking</i> Omdat het uitgangspunt is dat er hulp geboden wordt, mag in bestaande situaties in geval van een dubbele deur gemeten worden met beide deuren open.</p>	
	•	<p>3.3.4 Opstelruimte bij entree Aan beide zijden van de toegangsdeuren en portaaldeuren dient een obstakelvrij & horizontaal vloeroppervlak van 2000 x 2000 mm te zijn.</p> <p><i>Opmerking</i> In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een obstakelvrij & horizontaal vloeroppervlak van 1500 x 1500 mm voldoen. Mits er buiten de draaicirkel van de deur ruimte is voor een rolstoel (900 x 1200 mm).</p>	

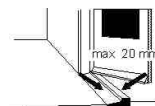
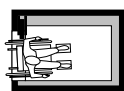

3.4 Bedieningselementen

•	<p>3.4.1 Het belplateau Rolstoelgebruikers moeten kunnen aanbellen om kenbaar te maken dat zij hulp nodig hebben.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor het belplateau moet obstakelvrije ruimte zijn voor een rolstoelgebruiker van 1500 mm x 1500 mm. - De bestrating/verharding dient tenminste 500 mm voorbij het belplateau door te lopen. - Het belplateau moet bereikbaar zijn voor rolstoelgebruikers (zie 3.2 & 3.3). - Het belplateau moet tussen 900 en 1350 mm hoogte zijn aangebracht (herkomst maat zie 8.5.2 op blz 29). 	
•	<p>3.4.2 De openingskracht van deuren tussen de rijbaan en het belplateau mag niet groter zijn dan 18 Newton = 1,8 kg (herkomst maat zie 8.4.1 op blz 29) .</p>	
•	<p>3.4.3 Bediening (deuren) Alle deuren tussen de rijbaan en de entree van de woning met een dranger dienen voorzien te zijn van een automatische deuropener.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Deuren met drangers zijn ongeschikt voor rolstoelgebruikers.</i></p> <p><i>Opmerking</i> <i>Deuren met kleefmagneten zijn ongeschikt omdat deze deuren niet gegarandeerd permanent open staan.</i></p>	

4 Woning en rolstoel

Een woning is bezoekbaar indien een bezoeker die gebruik maakt van een rolstoel de voordeur en hal door kan, minimaal de woonkamer en het toilet kan bereiken en het toilet in bepaalde mate kan gebruiken. Eventueel met enige hulp zoals het openhouden van deuren.

Een woning is rolstoel-aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een handbewogen rolstoel zelfstandig de voordeur, de hal, de woonkamer, de keuken, 1 slaapkamer, het toilet, de badkamer, de berging en indien aanwezig de buitenruimte (het terras en het balkon) kan bereiken en gebruiken.

Bezoekbaar		Woning en rolstoel	
Aanpasbaar			
4.2 Bereikbaarheid			
•	•	4.2.1	Voor de maatvoering van verkeersruimten buiten de woning zie 'Woongebouw en rolstoel' Hoofdstuk 1
4.3 Overbruggen hoogteverschillen van de entree tot in de woonkamer en tot voor de toiletruimte			
•	•	4.3.1	Algemeen Hoogteverschillen van de entree tot in de woonkamer en tot voor de toiletruimte moeten worden overbrugd met een drempel, helling, een kooilift, een hefplateaulift of een trapplateaulift.
•		4.3.2	Drempels Abrupte hoogteverschillen tot maximaal 20 mm hoogte zijn toelaatbaar. <i>Opmerking</i> <i>Pas zo min mogelijk drempels toe. Het zijn lastige obstakels.</i>
•	•	4.3.3	Hellingen De hellingshoek van hellingen moet voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6.3 blz 30).
•	•	4.3.4	Liften Indien er sprake is van een kooilift of hefplateaulift dient de vrije vloerruimte tenminste 1050 x 1350 mm groot te zijn. Indien er sprake is van een trapplateaulift dient de vrije vloerruimte tenminste 900 x 1200 mm groot te zijn. - De toegang van de lift moet aan de korte zijde zijn aangebracht zodat een rolstoelgebruiker niet in de lift hoeft te draaien. <i>Opmerking</i> <i>In een bestaande situatie kan een kooilift of hefplateaulift met een vrij vloeroppervlak van tenminste 900 mm breed en 1200 mm diep voldoen (herkomst maat zie 8.3.1 op blz 28).</i> <i>Opmerking</i> <i>In een bestaande situatie kan een trapplateaulift met een vrij vloeroppervlak van tenminste 800 mm breed en 1100 mm diep voldoen (herkomst maat zie 8.3.1 op blz 28).</i> <i>Opmerking</i> <i>Een stoeltjeslift² is niet geschikt voor rolstoelgebruikers en komt niet in aanmerking.</i>

²Mensen die gebruik maken van een stoeltjeslift moeten kunnen staan. De doelgroep rolstoelgebruikers bestaat uit mensen die gebonden zijn aan de rolstoel.

4.4 Overbruggen hoogteverschillen

van de entree tot de hal, de woonkamer, de keuken, één slaapkamer, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon)

4.4.1 Hoogteverschillen van de entree tot de hal, de woonkamer, de keuken, één slaapkamer, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon) moeten worden overbrugd met een drempel, helling, een kooilift, een hefplateaulift of een trapplateaulift³.

4.4.2 De woonkamer en de keuken moeten op dezelfde verdieping liggen.

4.4.3 De badkamer en één slaapkamer moeten op dezelfde verdieping liggen.

4.4.4 Drempels

- Tussen entree, woonkamer, keuken, toilet, badkamer en slaapkamer mogen de drempels niet hoger dan 5 mm zijn (herkomst maat zie 8.1.2 op blz 27).
- De drempels bij buitendeuren, de toiletdeur en de deur van de badkamer mogen niet hoger zijn dan 20 mm.

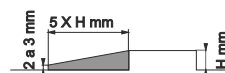

- De drempel naar de toiletruimte en de badkamer moet berijdbaar zijn met een po-doucherolstoel.

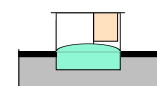
Opmerking

Elke drempel vormt voor de bewoner, maar ook voor de hulpverlener een obstakel. Rolstoelen moeten soms achteruit de ruimte in worden gereden om over de drempel te rijden (ook bij 20 mm hoogte).

Hoogteverschillen naar de toiletruimte en de badruimte moeten bij voorkeur worden overbrugd met een oplopdorpel niet steiler dan 1:5

Eventueel komt een **flauw** afgeronde drempel ook in aanmerking.

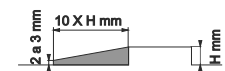
4.4.5 Hellingen

Tussen de entree van de woning, de hal, de woonkamer, de keuken, één slaapkamer, het toilet, de badkamer, de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon) mogen geen hellingen zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een helling in de vorm van een oplopdorpel bij de drempel bij een **buitendeur** toelaatbaar zijn.

De hellingshoek van deze oplopdorpel mag niet steiler zijn dan 1 : 10.

Oplopdorpel

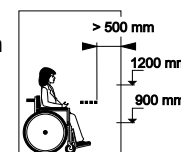
4.4.6 Liften

Indien de lift is voorzien van een deur dient deze automatisch open te gaan.

De bedieningsknoppen binnen en buiten de lift moeten bereikbaar zijn, dat wil zeggen dat zij tussen de 900 en 1200 mm boven de vloer zijn aangebracht en zich minimaal 500 mm buiten inwendige hoeken bevinden.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een bedieningshoogte tot 1350 mm hoogte voldoen (herkomst maat zie 8.5.2 op blz 29).

³De zweeflift komt niet in aanmerking omdat deze lift kostbaar is en niet standaard door de WVG wordt vergoed.

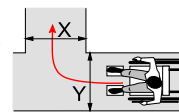
4.5 Verkeersruimte de entree tot in de woonkamer en tot voor de toiletruimte

4.5.1 Bochten

Voor bochten geldt dat de som van de verkeersstroken voor en na de bocht groter dient te zijn dan 1950 mm.

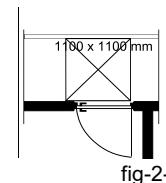
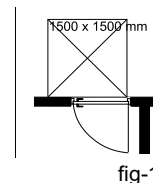
$$X + Y \geq 1950 \text{ mm} \quad X \geq 850 \text{ mm} \ \& \ Y \geq 850 \text{ mm}$$

(herkomst maat zie 8.2.1 op blz 27)

4.5.2 Entree

- Buiten de woning dient er voor de toegangsdeur een obstakelvrij en horizontaal vloeroppervlak van 1500 x 1500 mm (fig-1) te zijn, behalve wanneer er sprake is van een galerij.
- Bij een galerij dient er buiten voor de toegangsdeur een obstakelvrij en horizontaal vloeroppervlak van 1100 x 1100 mm (fig-2) te zijn.

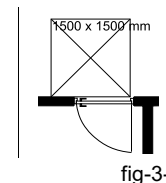

4.5.3 Entree

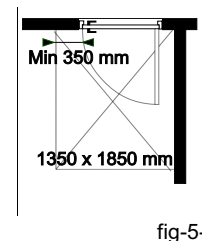
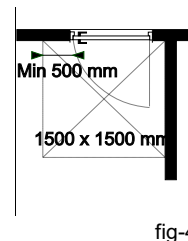
- Buiten de woning dient er voor de toegangsdeur een obstakelvrij en horizontaal vloeroppervlak van 1500 x 1500 mm (fig-3) te zijn. Ook als er sprake is van een galerij.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan bij een galerij een obstakelvrij oppervlak dat minimaal 1100 mm diep is voldoen (herkomst maat zie 4.5.6 op blz 18).

- Binnen de woning dient aansluitend op de toegangsdeur een obstakelvrij en horizontaal vloeroppervlak van 1500 x 1500 mm met een opstelruimte van 500 mm (fig-4) te zijn of 1350 x 1850 mm met een opstelruimte van 350 mm (fig-5) te zijn.

4.5.4 Doorgang (gangen)

De vrije doorgang van gangen dient tenminste 900 mm breed te zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.6 op blz 28).

4.5.5 Doorgang (deuren)

De vrije doorgang van deuren dient tenminste 850 mm breed te zijn.

Opmerking

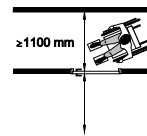
In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.6 op blz 28).

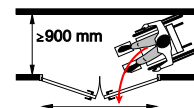
4.5.6 Manoeuvrerruimte (deuren)

Recht voor en direct achter deuren dient een manoeuvrerruimte te zijn die tenminste 1100 mm diep is.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een gang (900 mm breed) met een deur in de wand (vrije doorgang 850 mm) voldoen. Dit mag wanneer er in de gang recht tegenover de deur een 2e deur is naar een andere leefruimte (herkomst maat zie 8.2.7 blz 28).

Veel beter is het om een dubbele deur toe te passen !

4.6 Verkeersruimte

de entree tot in de hal, de woonkamer, de keuken, één slaapkamer, het toilet, de badkamer de berging en indien aanwezig de buitenruimte (een terras en het balkon)

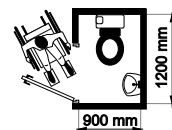
4.6.1 Doorgang (gangen)
Zie 1 blz 17.

4.6.2 Doorgang (deuren)
Zie 1 blz 17.

4.7 Ruimten

4.7.1 Toiletruimte

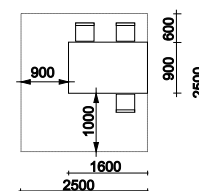
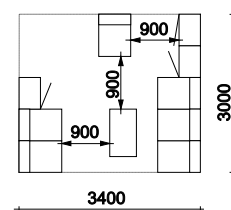
- Het toilet dient tenminste 900 x 1200 mm groot te zijn (herkomst maat zie 8.4.2 op blz 29).
- De deur moet in de lange wand zo ver mogelijk van de toiletpot zijn aangebracht.
- De deur dient uit de toiletruimte te draaien.

Opmerking

In een bestaande situatie worden er wel eisen gesteld aan de bereikbaarheid (zie 4.2, 4.3 & 4.5) van het toilet maar niet aan de maten en inrichting van het toilet.

4.7.2 Woonkamer

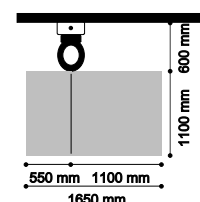
- De ruimte voor de zitfunctie is tenminste 3000 x 3400 mm groot
- De ruimte voor de eetfunctie is tenminste 2500 x 2500 mm groot

Opmerking

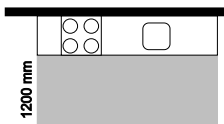
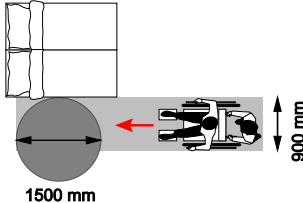
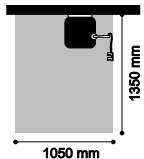
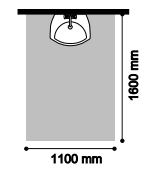
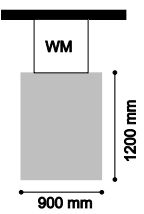
In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden worden er geen eisen gesteld aan de maatvoering van de woonkamer. De bruikbaarheid van een ruimte is sterk afhankelijk van de inrichting. BAT adviseert om eerst met een ergotherapeut naar de inrichting (plaatsing van de meubels) van de woning te kijken.

4.7.3 Toiletruimte

Recht voor de closetpot moet een obstakelvrije ruimte zijn van 1100 x 1650 mm.

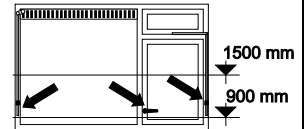
	<p>4.7.4 Keuken Recht voor het aanrecht moet een obstakelvrije ruimte zijn met een breedte van 1200 mm.</p>	
	<p>4.7.5 Slaapkamer Naast het bed moet een obstakelvrije draairuimte zijn van 1500 mm.</p>	
	<p>4.7.6 Doucheruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een rolstoelgebruiker moet met een douche rolstoel onder de sproeikop kunnen rijden. - De douchevloer moet vlak zijn met een gelijkmatig afschot. In de vloer mogen geen abrupte hoogteverschillen voorkomen. - De ruimte voor de douchefunctie is minimaal 1050 x 1350 mm groot. 	
	<p>4.7.7 Wasgelegenheid De ruimte voor de wastafel is minimaal 1100 x 1600 mm groot.</p>	
	<p>4.7.8 Wasautomaat Voor de wasautomaat dient een obstakelvrije ruimte van minimaal 900 x 1200 mm te zijn.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>In bestaande situaties worden er geen eisen gesteld aan de maatvoering en inrichting.</i></p>	
	<p>4.7.9 Berging In de berging moet een obstakelvrije draaicirkel 1500 mm zijn voor een rolstoelgebruiker.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>In een bestaande situatie is de bereikbaarheid (zie 4.4 & 4.6) van de berging wel belangrijk maar worden er geen eisen gesteld aan de maten en inrichting van de berging.</i></p>	
	<p>4.7.10 Buitenruimte (balkon en/of terras) Op het balkon en op het terras is een zitruimte vereist van 1500 x 2500 mm.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>In bestaande situaties zijn balkons klein. Het is vrijwel onmogelijk om deze balkons aan te passen. Daarom worden er in bestaande situaties geen eisen gesteld aan de grootte van balkons.</i></p>	

4.8 Bedieningselementen

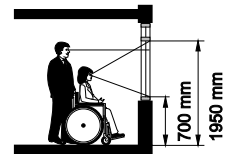
- 4.8.1 De huisbel moet bereikbaar zijn voor rolstoelgebruikers.
Zie 3.4.1 blz 14.

- 4.8.2 Bedieningselementen
De woonkamer en de slaapkamer dienen elk voorzien te zijn van tenminste één beweegbaar raam met een lichte bediening tussen 900 en 1500 mm hoogte.

4.9 Inrichting

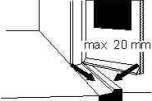
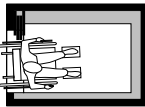
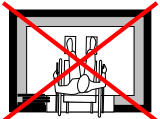
- 4.9.1 Uitzicht (ramen)
In de woonkamer en in de slaapkamer dient tenminste één raam te zijn met een vrij uitzicht tussen 700 en 1950 mm boven de vloer (geen kozijn- en raamdelen).

5 Woongebouw en scootmobiel

Een woongebouw is bezoekbaar indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel zelfstandig de verdieping van de woning en een geschikte parkeerplaats (voor de scootmobiel) in de nabijheid van de woning op dezelfde verdieping kan bereiken en gebruiken. Eventueel met enige hulp zoals het openhouden van deuren.

Een woongebouw is aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel zelfstandig de verdieping van zijn/haar woning en een geschikte parkeerplaats (voor de scootmobiel) in de nabijheid van de woning op dezelfde verdieping kan bereiken en gebruiken.

Bezoekbaar		Woongebouw en scootmobiel		
Aanpasbaar				
5.2 Overbruggen hoogteverschillen tussen de rijbaan en de entree van de woning				
•	•	5.2.1 Hoogteverschillen moeten worden overbrugd met een drempel, helling of lift.		
•	•	5.2.2 Drempels Abrupte hoogteverschillen tot maximaal 20 mm hoogte zijn toelaatbaar.		
•		<i>Opmerking</i> In een bestaande situatie is een abrupt hoogteverschil van 50 mm toelaatbaar (herkomst maat zie 8.1.3 blz 27).		
•		5.2.3 Hellingen De hellingshoek van hellingen moet voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6.3 blz 30). <i>Opmerking</i> Afhankelijk van het type scootmobiel kan in een bestaande situatie een helling die steiler is voldoen.		
	•	5.2.4 Hellingen Hellingen moeten geheel voldoen aan de NEN 1814 (zie de bijlage 8.6 blz 30).		
•		5.2.5 Liften - De lift dient gemeten tussen de wanden tenminste 1050 x 2050 mm groot te zijn (herkomst maat zie 8.3.2 op blz 28). - De liftdeur moet in de korte wand zijn aangebracht zodat een scootmobielgebruiker recht de lift in kan rijden en niet hoeft te draaien		

5.2.6 Liften

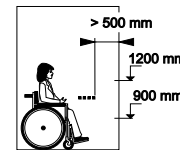
- De liftdeur dient voorzien te zijn van een deurautomaat.
- De bedieningsknoppen binnen en buiten de lift moeten bereikbaar zijn, dat wil zeggen dat zij tussen 900 en 1200 mm boven de vloer zijn aangebracht en zich minimaal 500 mm buiten inwendige hoeken bevinden.

Opmerking

Breng de liftknoppen bij voorkeur naast elkaar op 900 mm hoogte midden op de wand aan.

Opmerking

Voorzie de achterwand van de lift van een spiegel zodat een scootmobielgebruiker kan zien of er iemand achter de scootmobiel staat.

5.3 Verkeersruimte

tussen de rijbaan en de entree van de woning

5.3.1 Bochten

Voor bochten geldt dat de som van de verkeersstroken voor en na de bocht groter dient te zijn dan 2300 mm.

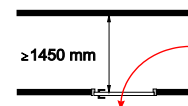
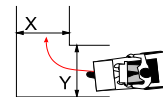
$$X + Y \geq 2300 \text{ mm} \quad (X \geq 850 \text{ mm} \ \& \ Y \geq 850 \text{ mm})$$

(herkomst maat zie 8.2.2 op blz 27).

Opmerking

Wanneer een scootmobiel vanuit een gang een deur met een vrije doorgang van 850 mm in moet draaien dient de gang tenminste 1450 mm $2300 - 850 \geq 1450$ mm breed te zijn.

Een brede deur heeft invloed op de benodigde gangbreedte.

5.3.2 Doorgang (paden, galerijen en gangen)

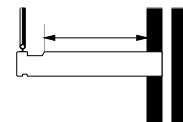
De vrije doorgang van paden en gangen dient tenminste 1200 mm breed te zijn. Een incidentele versmalling ≥ 900 mm is toegestaan.

Opmerking

In een bestaande situatie kan een vrije doorgang van paden en gangen van 900 mm breed en een incidentele versmalling ≥ 800 mm voldoen.

Opmerking

Bij galerijvloeren is 'de vrije doorgang' het door de scootmobiel berijdbare vlak. Een verdiepte goot is niet berijdbaar door scootmobielgebruikers.

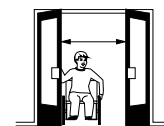

5.3.3 Doorgang (deuren)

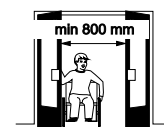
De vrije doorgang van de deuren dient tenminste 850 mm breed te zijn. Bij een dubbele deur wordt gemeten met één deur in gesloten stand.

Opmerking

Wanneer de deuren zijn voorzien van een deurautomaat mag gemeten worden met beide deuren open.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.6 op blz 28). Omdat het uitgangspunt is dat er hulp geboden wordt, mag in geval van een dubbele deur gemeten worden met beide deuren open.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een vrije doorgang van 800 mm voldoen (herkomst maat zie 8.2.6 op blz 28).

Opmerking

Wanneer er sprake is van een dubbele deur, waarbij de vrije doorgang van één deur < 800 mm, dienen beide deuren voorzien te zijn van een deurautomaat.

5.3.4 Manoeuvrerruimte bij deuren

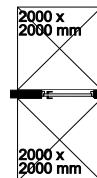
Aan beide zijden van alle deuren (inclusief liftdeuren) in de looproute naar de woning dient een obstakelvrij & horizontaal vloeroppervlak van 2000 x 2000 mm te zijn.

Opmerking

In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een manoeuvrerruimte van 1500 x 1500 mm voldoen.

Opmerking

Voor galerijen geldt een uitzondering, in verband met de vrije doorgang van 1200 mm. Aan de galerijzijde hoeft geen extra manoeuvrerruimte te zijn.

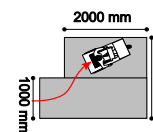
5.4 Ruimten**5.4.1 Parkeerplaats en berging voor scootmobiel**

- Op maximaal 25 m loopafstand van de entree van de woning dient op dezelfde verdieping als de woning een beschutte parkeerplaats en berging voor de scootmobiel te zijn (herkomst maat zie 8.5.1 blz 29).

Opmerking

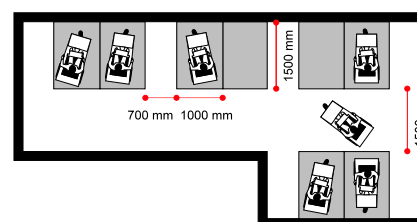
In bestaande situaties met beperkte verandermogelijkheden kan een loopafstand van 50 m voldoen (herkomst maat zie 8.5.1 blz 29).

- Deze parkeerplaats en berging moet bereikbaar zijn (zie 5.2 & 5.3)
- Een enkele parkeerplaats/berging dient 2000 x 2000 mm groot te zijn, waarvan een strook van 1000 mm gecombineerd mag worden met de looproute.

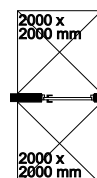
Opmerking

De opstelruimte van een scootmobiel is minimaal 1000 x 1500 mm. Rond de parkeerplaats is manoeuvrerruimte nodig.

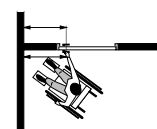
- Wanneer er meerdere parkeerplaatsen haaks naast elkaar worden gesitueerd mag de uitstapruimte worden gecombineerd.

- Indien de parkeerplaats/berging is voorzien van een toegangsdeur(en) dient aan beide zijden van deze deuren een obstakelvrij horizontaal vloeroppervlak van 2000 x 2000 mm te zijn

- Indien de parkeerplaats/berging is voorzien van een toegangsdeur(en) dient aan beide zijden van deze deuren een opstelruimte van minimaal 500 mm te zijn

5.5 Bedieningselementen

•	•	<p>5.5.1 Het belplateau</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezoekers (scootmobielgebruikers) moeten zelfstandig en zonder hulp het belplateau kunnen bereiken (zie 5.2 & 5.3). - Het belplateau moet tussen 900 en 1350 mm hoogte zijn aangebracht (herkomst maat zie 8.5.2 op blz 29).
•		<p>5.5.2 De openingskracht van deuren tussen de rijbaan en het belplateau mag niet groter zijn dan 18 Newton = 1,8 kg (herkomst maat zie 8.4.1 op blz 29) .</p>
	•	<p>5.5.3 Alle deuren tussen de rijbaan, de woning en de parkeerplaats/berging voor de scootmobiel met een dranger dienen voorzien te zijn van een automatische deuropener.</p>
	•	<p>5.5.4 De parkeerplaats/ berging van de scootmobiel moeten zijn voorzien van een stroomvoorziening voor het opladen van de scootmobiel.</p>

6 Woning en scootmobiel

Een scootmobiel is een buitenwagen en wordt gebruikt door 'Mensen met loophulpmiddelen'.

Een woning is bezoekbaar indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel een geschikte parkeerplaats (voor de scootmobiel) in de nabijheid van de woning kan bereiken en gebruiken. Eventueel met enige hulp zoals het openhouden van deuren. De woning zelf moet voldoen aan Loophulpmiddel-bezoekbaar (zie hoofdstuk 2 blz 8).

Een woning is scootmobiel-aangepast indien de bewoner die gebruik maakt van een scootmobiel zelfstandig een geschikte parkeerplaats (voor de scootmobiel) in de nabijheid van de woning kan bereiken en gebruiken. De woning zelf moet aangepast zijn op het niveau loophulpmiddel (zie hoofdstuk 2 blz 8).

7 Woning en zorg

Een woning is zorg-aangepast indien,

- in de slaapkamer ruimte is om de bewoner te helpen met behulp van een tillift ,
- het toilet en de douche geschikt zijn om een bewoner te helpen met behulp van een douche- toiletrolstoel,
- tussen de slaapkamer en de badkamer manoeuvreerruimte is om de bewoner met behulp van een douche- toiletrolstoel te verplaatsen.

De woning zelf moet voldoen aan Rolstoel-aangepast (zie 4 blz 15).

Bezoekbaar

Aanpasbaar

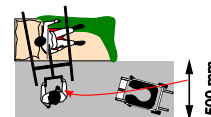
Woning en zorg

7.2 Ruimten

7.2.1 Slaapkamer

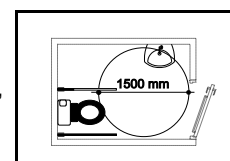
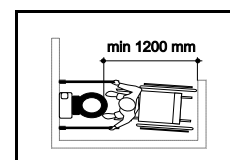
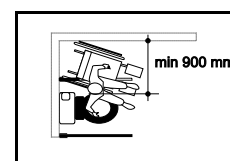
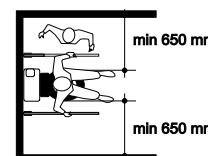
Naast het bed moet een obstakelvrije ruimte zijn van 1500 mm voor een tillift en voor een douche- toiletrolstoel (herkomst maat zie 8.3.3 op blz 28).

7.2.2 Toiletruimte

In de toiletruimte moeten de volgende handelingen kunnen worden verricht,

- Aan beide zijden van de closetpot moet tenminste 650 mm ruimte zijn voor het verlenen van hulp (herkomst maat zie 8.3.5 op blz 29).
- Aan één zijde van de closetpot moet tenminste 900 mm ruimte voor een rolstoel zijn.
- Voor de closetpot dient ten minste 1200 mm te zijn zodat een rolstoelgebruiker de rolstoel recht voor de closetpot kan rijden. Veel rolstoelgebruikers kunnen kort staan en zelf op de closetpot gaan zitten.
- In de toiletruimte moet voor een rolstoelgebruiker een draaicirkel van 1500 mm zijn. Een deel van deze obstakelvrije draaicirkel mag onder de wasbak lopen, omdat de voetsteunen onder de wastafel kunnen draaien.

Bezoekbaar

Woning en zorg

Aanpasbaar

7.2.3 Doucheruimte

- De hulpvrager moet met een douche- toiletrolstoel onder de douche gereden kunnen worden (zie Doucheruimte 4.7.6).

Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht (BAT)

BAT is hét bouwtechnisch adviesbureau voor toegankelijkheid in de provincie Utrecht.

BAT is gespecialiseerd in adviezen over de toegankelijkheid van de dagelijkse woonomgeving voor mensen met een functiebeperking. Zorg en welzijn horen hier ook bij.

De advisering van BAT kenmerkt zich door professionaliteit én jarenlange praktijkervaring. Zo ontstaat maatwerk. Bat werkt voor gemeenten, zorgaanbieders, woningbouwcoöperaties, projectontwikkelaars, ondernemers en belangenorganisaties.

U kunt bij BAT terecht voor:

- **Richtlijnen voor toegankelijkheid.**
BAT heeft richtlijnen opgesteld voor woon- en zorggebouwen voor iedereen, en voor toegankelijke openbare ruimte zoals voetpaden en oversteekplaatsen.
In deze richtlijnen heeft BAT de bestaande normeringen van onder andere het Bouwbesluit, NEN 1814 en het Handboek voor Toegankelijkheid vertaald, zodat de maatvoeringen direct in de praktijk toepasbaar zijn. Elke richtlijn is aangevuld met een checklist om de toegankelijkheid te inventariseren.
De richtlijnen en de checklisten kunt u downloaden van de website van BAT.
- **Advisering op maat**
Zowel bij nieuwbouw als bij verbouw kunt u BAT inschakelen voor een toegankelijkheidsadvies op maat. Dat wil zeggen: advies dat past binnen de technische mogelijkheden en financiële kaders. Toegankelijkheid is gemakkelijk (en goedkoper!) te realiseren als u BAT in een zo vroeg mogelijk stadium inschakelt.
De toegankelijkheidsadvisering van BAT kan bestaan uit:
  - het opstellen van criteria voor woningbouwplannen;
  - beoordelen van bouw- en inrichtingsplannen*;
  - beoordelen van bestaande gebouwen*;
  - beoordelen van verbouwingsplannen *;
  - het opstellen van criteria voor bestratingsplannen;
  - beoordelen van bestratingen, voetpaden en looproutes*;
  - het opstellen van plan voor looproutes.

* = inclusief suggesties om de toegankelijkheid te verbeteren

Wilt u meer weten?

Neem gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht
 Sjanghaidreef 1
 3564 JN Utrecht
 tel. (030) 262 41 18
 e-mail bat-utrecht@wxs.nl
 website www.batutrecht.nl
